

ČARNOGURSKÝ|ULC PRO BONO

8/2015

1. LEGÁLNA A NELEGÁLNA MIGRÁCIA

Problematika migrácie v súčasnej dobe rezonuje vo väčšine médií. Nakoľko nie je všeobecne známa právna úprava uvedenej oblasti, dovoľte, aby sme Vás v našom článku oboznámili so základnými pojmami a právnymi predpismi upravujúcimi migráciu štátnych príslušníkov tretích krajín na územie Slovenskej republiky.

2. ÚKONY SÚDU VOČI ŠTÁTNYM ORGÁNOM V OBČIANSKOM SÚDNOM KONANÍ

Súdy počas občianskeho súdneho konania vykonávajú viacero úkonov. Dôkazné bremeno leží na účastníkoch konania, ktorí sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V určitých prípadoch je potrebné, aby súd vykonal úkony aj voči štátnym orgánom. V našom článku Vás oboznámime s predmetnými úkonmi.

3. ZÁPIS DO KATASTRA NEHNUTEĽNOSTÍ

Právna úprava pozná tri druhy zápisov do katastra nehnuteľností, a to vklad, záznam a zápis. Každý z uvedených druhov zápisu má iný účel a s každým sa spájajú iné právne účinky. Z hľadiska praxe je vhodné rozlišovať základné rozdiely, preto Vám v našom článku prinášame základné vysvetlenie uvedených skutočností.

4. POSKYTNUTIE POLICAJNEJ OCHRANY

Jednou z úloh Policajného zboru je tiež poskytovať ochranu určeným osobám. Odpovede na otázky komu a za kých podmienok môže Policajný zbor poskytnúť policajnú ochranu, Vám prinášame v našom článku.

5. ZMIER A MIMOSÚDNA DOHODA

Mimosúdna dohoda a súdny zmier možno ponímať ako inštitúty, respektíve postupy v prípade, ak sporná vec medzi účastníkmi konania existuje, prebieha súdne konanie, avšak účastníci konania majú vôľu nepokračovať v súdnom konaní a ukončiť spornú vec dohodou. V našom článku sa o spôsoboch ako ukončiť súdny spor zmierlivou cestou dozviete bližšie.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - NÁVRH ZÁKONA O PODPORE NAJMEJŠIEHO ROZVINUTÝCH OKRESOV

Cieľom návrhu nového zákona je podľa dôvodovej správy zmierniť hospodárske rozdiely medzi okresmi a naštartovať v týchto okresoch hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj kombináciou spolupráce medzi vládou Slovenskej republiky, samosprávou a občianskou spoločnosťou, cestou vypracovania päťročného Akčného plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu. V našom článku Vám o návrhu nového zákona prinášame bližšie informácie.

LEGÁLNA A NELEGÁLNA MIGRÁCIA

Pojem migrácia znamená presun, pre-miestnenie, pohyb. Vzhľadom na pohyb ľudí z mimoeurópskych krajín do Európy hovoríme o imigrácii. Pojem **imigrácia a migrácia sa niekedy zamieňa**, pričom pojem migrácia sa všeobecne aj v odbornom prostredí bežne používa pre pohyb ľudí do Európy, ktorý by sa správne mal nazývať imigrácia. Z uvedeného dôvodu aj v našom článku budeme používať pojem migrácia pre pohyb ľudí do Európy za účelom prechodného alebo trvalého pobytu.

Legálna migrácia

Legálna migrácia je prekročenie hranice krajiny s platným cestovným dokladom a platným vízum alebo povolením na pobyt, ak sa na vstup do krajiny vyžadujú. Nakoľko Slovenská republika je od roku 2007 členom tzv. schengenského priestoru, základnými prameňmi práva v oblasti migrácie sú predpisy upravujúce vstup a pobyt cudzincov v schengenskom priestore.

Základným prameňmi práva v uvedenej oblasti je (1) dohoda uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach zo dňa 14. júna 1985, (2) dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach, podpísaný v Schengene dňa 19. júna 1990 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 19/zv. 2, Ú. v. ES L 239, 22. 9. 2000), (3) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) a (4) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex).

Nakoľko témou tohto článku je migrácia osôb z iných štátov na územie Slovenskej republiky, budeme sa zaoberať len migráciou štátnych príslušníkov tretej krajiny. **Štátny príslušník tretej krajiny** je podľa ustanovenia článku 2 bod 6 Kódexu schengenských hraníc každá oso-

ba, ktorá **nie je občanom Európskej únie, ani rodinným príslušníkom občana Európskej únie.**

Podmienky pre vstup štátnych príslušníkov tretej krajiny upravuje **článok 5** Kódexu schengenských hraníc. Podľa uvedeného ustanovenia na plánovaný pobyt na území členských štátov, ktorý **nepresiahne 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia**, čo zahŕňa posúdenie obdobia 180 dní predchádzajúcich každému jednotlivému dňu pobytu, **musia štátni príslušníci tretej krajiny spĺňať tieto podmienky:** (1) majú platný cestovný doklad, ktorý držiteľa oprávňuje prekročiť hranicu a ktorého platnosť musí byť najmenej o tri mesiace dlhšia, ako je zamýšľaný dátum odchodu z územia členských štátov, pričom v odôvodnenej núdzovej situácii možno od tejto podmienky upustiť a bol vydaný počas posledných 10 rokov, (2) majú platné vízum, ak sa takéto vízum vyžaduje podľa nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 uvádzajúceho zoznam tretej krajiny, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti, s výnimkou prípadu, ak sú držiteľmi platného povolenia na pobyt alebo platného dlhodobého víza, (3) zdôvodnia účel a podmienky plánovaného pobytu a majú dostatočné prostriedky na živobytie na dĺžku plánovaného pobytu a na návrat do svojej krajiny pôvodu alebo na tranzit do tretej krajiny, v ktorej ich určite prijímú, alebo sú schopní získať takéto prostriedky zákonným spôsobom, (4) nejde o osoby, na ktoré bolo vydané v schengenskom informačnom systéme upozornenie na účely odopretia vstupu a (5) nepokladajú sa za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokoľvek členského štátu, a najmä na nich z takéhoto dôvodu nebolo vo vnútroštátnych databázach členských štátov vydané upozornenie na účely odopretia vstupu.

Podmienky pre vstup

Na úrovni vnútroštátneho práva sú **podmienky vstupu cudzincov na územie**

Slovenskej republiky a podmienky vycestovania cudzincov z územia Slovenskej republiky upravené [zákonom č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov](#) (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“). Uvedený právny predpis upravuje tiež postup administratívneho vyhostenia štátnych príslušníkov tretích krajín, ak neoprávnené prekročili štátnu hranicu Slovenskej republiky, alebo majú na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

Nelegálna migrácia

Nelegálna migrácia je migrácia cudzincov na územie schengenského priestoru alebo Slovenskej republiky bez splnenia podmienok vstupu a zdržiavania sa. Ide napríklad o prípady ak štátny príslušník tretej krajiny nemá platný cestovný doklad alebo vízum, alebo sa na území Slovenskej republiky zdržiava aj po vyčerpaní počtu dní určených vízum.

V prípade neoprávneného pobytu na území Slovenskej republiky je príslušný policajný útvar povinný podľa [ustanovenia § 82 ods. 1 písm. a\)](#) zákona o pobyte cudzincov **administratívne vyhostiť** štátneho príslušníka tretej krajiny. Zároveň je oprávnený uložiť mu **zákaz vstupu na jeden rok až päť rokov**. Vyhostenie aj zákaz vstupu sa ukladá rozhodnutím. Zatiaľ čo vyhostenie je v uvedených prípadoch povinné, uloženie **zákazu vstupu je fakultatívne**. Pri ukladaní administratívneho vyhostenia je príslušný policajný útvar povinný zohľadniť práva štátneho príslušníka tretej krajiny, ktoré má zaručené medzinárodnými zmluvami, napríklad Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd alebo Dohovorom o právach dieťaťa. Vyhostením nemôžu byť porušené práva štátneho príslušníka tretej krajiny zaručené uvedenými medzinárodnými dohovormi.

Pri ukladaní administratívneho vyhostenia je príslušný policajný útvar povinný **posúdiť, či existujú prekážky vyhostenia** upravené [ustanovením § 81](#) zákona o pobyte cudzincov. Ak existuje niektorá z prekážok vyhostenia, cudzinec nemôže byť vyhostený. Podľa uvedeného ustanovenia **(1)** cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov

jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest, **(2)** cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu trest uvedený v bode 1 môže byť uložený, **(3)** cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu alebo ak bol odsúdený za zločin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku, **(4)** osobu bez štátnej príslušnosti možno administratívne vyhostiť len vtedy, ak svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok a nevzťahujú sa na ňu prekážky administratívneho vyhostenia podľa bodov 1, 2 alebo 3 a **(5)** cudzinca nemožno administratívne vyhostiť ani do štátu, v ktorom mu hrozí nútený návrat do štátu podľa bodu 1, 2 alebo 3.

Z uvedeného je zrejmé, že nie každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorého pobyt na území Slovenskej republiky je neoprávnený, je možné vyhostiť. V takých prípadoch má štátny príslušník tretej krajiny **nárok na tolerovaný pobyt**, ktorý je upravený [ustanovením § 58 až 61](#) zákona o pobyte cudzincov.

Ďalšou kategóriou štátnych príslušníkov tretích krajín sú **žiadatelia o azyl**. Právna úprava na medzinárodnej úrovni je zakotvená najmä v [Dohovore o právnom postavení utečencov z roku 1951](#) a v [Protokole z roku 1967](#). Na vnútroštátnej úrovni tvorí právnu úpravu predovšetkým [zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle](#) (ďalej len „zákon o azyle“). V prvom rade je potrebné rozlíšiť pojmy utečenec, žiadateľ o azyl a azylant.

Utečenec je osoba, ktorá je v krajine pôvodu prenasledovaná alebo má opodstatnené obavy z prenasledovania. Štátny príslušník tretej krajiny má však postavenie utečenca len vtedy, ak mu

Utečenec

príslušný orgán štátu, v ktorom sa nachádza, **postavenie utečenca priznal**. Na území Slovenskej republiky je takýmto orgánom **Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky**.

Utečencom teda nie je každý štátny príslušník tretej krajiny, ktorý utiekol z krajiny pôvodu. Po opustení krajiny pôvodu je štátny príslušník tretej krajiny migrantom.

Žiadateľ o azyl Žiadateľ o azyl je migrant, ktorý podľa **ustanovenia § 2 písm. h)** zákona o azyle na útvare Policajného zboru príslušnom na prijatie vyhlásenia o azyl podľa **ustanovenia § 3 ods. 2** zákona o azyle vyhlási, že **žiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany** na území Slovenskej republiky. Žiadateľom o azyl je aj iná osoba, o ktorej to ustanovuje zákon o azyle, napríklad **dieťa narodené žiadateľke o azyl**. Ak migrant požiada o azyl alebo o doplnkovú ochranu **na nepríslušnom útvare** Policajného zboru, nepríslušný policajný útvar je povinný poučiť migranta o tom, ktorý policajný útvar je príslušný na prijatie vyhlásenia a ak nerozhodne o zaistení cudzinca a o jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov, je povinný vydať cudzincovi doklad na prepravu s platnosťou 24 hodín. Ak migrant podá žiadosť o azyl alebo doplnkovú ochranu na nepríslušnom útvare Policajného zboru, je považovaný za žiadateľa o azyl **počas troch dní** odo dňa podania uvedenej žiadosti.

Azylant Azylant je cudzinec, ktorému Migračný úrad ministerstva vnútra Slovenskej republiky udelil azyl. Pobyt azylanta na území Slovenskej republiky sa považuje za **trvalý pobyt**. Po poskytnutí **doplnkovej ochrany** sa pobyt žiadateľa

o azyl považuje za **prechodný pobyt**. Zákon o azyle pojem utečenec nepoužíva, používal ho však predchádzajúci zákon upravujúci konanie o priznaní postavenia utečenca, a to **zákon č. 283/1995 Z. z. o utečencoch**. Predmetný zákon v **ustanovení § 2 písm. a)** definoval utečenca ako osobu, ktorej ministerstvo vnútra Slovenskej republiky priznalo postavenie utečenca. Podľa prechodného ustanovenia § 62 ods. 2 zákona o azyle sa cudzinec, ktorému sa priznalo postavenie utečenca podľa doterajších predpisov, teda podľa vyššie uvedeného zákona o utečencoch, považuje za azylanta. Pojem azylant je teda podľa súčasnej právnej úpravy totožný s pojmom utečenec podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Pojem **azylant** je tiež **totožný s pojmom utečenec** podľa medzinárodnej právnej úpravy.

V súvislosti s udelením azylu je tiež potrebné uviesť **nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013**, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (tzv. Dublin III). Uvedené nariadenie upravuje, ktorý štát je povinný posúdiť žiadosť o azyl, najmä v prípadoch, ak žiadateľ o azyl opustil členský štát Európskej únie, v ktorom požiadal o azyl a následne požiadal o azyl v inom členskom štáte Európskej únie. Upravuje napríklad, že ak cudzinec požiada o azyl v členskom štáte Európskej únie a nachádza sa v inom členskom štáte Európskej únie, má byť vrátený do toho členského štátu Európskej únie, kde prvýkrát žiadal o azyl.

ÚKONY SÚDU VOČI ŠTÁTNYM ORGÁNOM V OBČIANSKOM SÚDNYM KONANÍ

Občianske súdne konanie je upravené **zákonom č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok** a **vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy** (ďalej len „**vyhláška o spravovacom poriadku**“). Úkony súdu sú všeobecne upravené **ustanovením § 36 až 40a Občianskeho súdneho poriadku**. Dokazovanie je upravené **ustanoveniami § 120 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku**.

Dokazovanie **Dokazovanie** je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej súd zisťuje skutkový stav prejednávanej veci na základe skutkových a právnych poznatkov. Skutkové poznatky súd získava prostredníctvom dôkazných prostriedkov. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd. Dokazovanie možno rozdeliť na (1) navrhovanie dôkazných prostriedkov, (2) zadováženie dôkazných prostriedkov, (3) vykonanie dôkazných prostriedkov a (4) hodnotenie dôkazných prostriedkov. Nás bude zaujímať predovšetkým druhý bod - zadováženie dôkazných prostriedkov.

Dôkazné prostriedky **navrhujú účastníci konania**. Navrhnutie dôkazných prostriedkov je jednou z **náležitostí návrhu na začatie súdneho konania**, ako upravuje **ustanovenie § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku**. Podľa **ustanovenia § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku** majú účastníci konania právo navrhnúť vykonanie dôkazného prostriedku **najneskôr do vyhlásenia uznesenia**, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Na

dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada.

Po navrhnutí dôkazov **súd rozhodne, ktorý dôkaz vykoná**. Súd vychádza najmä zo skutočnosti, či sa vykonaním dôkazu zistí skutkový stav vo veci a či je jeho vykonanie potrebné. Súd môže výnimočne **vykonať aj iné dôkazy**, ako navrhujú účastníci konania, ak je ich **vykonanie nevyhnutné** pre rozhodnutie vo veci. Súd pri tom vychádza nielen zo všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale aj zo špecifík osobitných konaní, napríklad podľa **ustanovenia § 175a až 200n**.

Po rozhodnutí súdu o vykonaní dôkazu **je potrebné dôkazy zadovážiť**. Zadováženie dôkazu môže súd vykonať rôznymi spôsobmi. Vo vzťahu k štátnym orgánom môže súd najmä (1) ustanoviť štátny orgán ako znalca podľa ustanovenia § 127 ods. 1, (2) dať znalecký posudok preskúmať inému znalcovi, vedeckému ústavu alebo inej inštitúcii podľa ustanovenia § 127 ods. 2, (3) uložiť štátnemu orgánu, aby predložil potrebné predmety, podal mu potrebné vysvetlenie, alebo aby niečo vykonal alebo znášal, ak je to na podanie znaleckého posudku potrebné podľa ustanovenia § 127 ods. 3, (4) namiesto posudku znalca použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie štátneho orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti podľa ustanovenia § 127 ods. 4, (5) vyzvať štátny orgán, aby bez zbytočného odkladu na požiadanie súdu písomne oznámil skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie súdu, za náhradu vecných nákladov podľa ustanovenia § 128, (6) dožiadať štátny orgán, ktorý má listinu potrebnú na dôkaz, aby ju predložil podľa ustanovenia § 129 ods. 2 a (7) uložiť štátnemu orgánu, ktorý má predmet ohliadky, aby ho predložil podľa ustanovenia § 130 ods. 1.

Na vyhovie žiadosti súd určuje lehotu podľa **ustanovenia § 55 Občianskeho**

Úkony súdu voči štátnym orgánom

súdneho poriadku. Dĺžka lehoty **nie je určená zákonom**, určuje ju súd podľa povahy veci. Na základe žiadosti štátneho orgánu alebo *ex officio* môže súd lehotu aj predĺžiť.

Poriadková pokuta V súvislosti so zaobstaraním dôkazov od štátnych orgánov je potrebné uviesť, že povinným na ich zaobstaranie je súd, nie účastník konania. Štátny orgán je pritom dožiadaniu súdu, ktorým súd zaobstaráva dôkaz, **povinný vyhovieť v lehote ustanovenej súdom**. Ak štátny orgán žiadosti nevyhoví vôbec, alebo jej nevyhoví v lehote určenej súdom, môže súd uložiť **poriadkovú pokutu** podľa **ustanovenia § 53** Občianskeho súdneho poriadku. V súvislosti s uložením poriadkovej pokuty poukazujeme na judikát **R 38/1998**. Ide o uznesenie **Krajského súdu v Brne spis. zn. 16 Co 456/81 zo dňa 14. 1. 1982**, v ktorom sa súd vyjadril, že: „*Pouze tehdy, jsou-li v dotazu soudu o vkladu u státní spořitelny uvedeny potřebné údaje, jež stačí ke zjištění totožnosti vkladu, může soud nezodpovězení dotazu státní spořitelny (§ 9 zákona číslo 72/1967 Sb.) posoudit jako hrubé ztěžování postupu soudu ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 o. s. ř., pro něž lze uložit pořádkovou pokutu.*“. Z uvedeného uznesenia je zrejmé, že súd môže poriadkovú

pokutu uložiť nielen právnickej alebo fyzickej osobe, ale aj štátnemu orgánu alebo organizácii. Súd môže podľa **ustanovenia § 53** Občianskeho súdneho poriadku uložiť pokutu až **do výšky 820 Eur**, pri opakovanom hrubom sťažení postupu konania môže uložiť pokutu až **do výšky 1.640 Eur**.

Okrem uvedených úkonov môže súd voči štátnym orgánom vykonávať aj ďalšie úkony, napríklad v konaní o výkone rozhodnutia. Výkon rozhodnutia upravujú **ustanovenia § 251 až 351** Občianskeho súdneho poriadku. Súd môže vykonávať úkony voči štátnym orgánom v konaní o výkone rozhodnutia najmä pri **výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí** podľa **ustanovenia § 272 až 275a** a pri **zrážkach zo mzdy** podľa **ustanovenia § 276 až 302**. Pri nariadení výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí je súd oprávnený pred nariadením výkonu rozhodnutia požiadať príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu a o poskytnutie súčinnosti pri preverení týchto dôvodov najmä v mieste pobytu dieťaťa alebo v mieste, kde sa dieťa zdržiava, v škole alebo u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Úkony súdu v konaní o výkone rozhodnutia

ZÁPIS DO KATASTRA NEHNUTEĽNOSTÍ

Kataster nehnuteľností (ďalej len „kataster“) je geometrické určenie, súpis a popis nehnuteľností. Súčasťou katastra sú údaje o právach k týmto nehnuteľnostiam, a to o vlastníckom práve, záložnom práve, vecnom bremene, o predkupnom práve, ak má mať účinky vecného práva, ako aj o právach vyplývajúcich zo správy majetku štátu, zo správy majetku obcí, zo správy majetku vyšších územných celkov, o nájomných právach k pozemkom, ak nájomné práva trvajú alebo majú trvať najmenej päť rokov (ďalej len „právo k nehnuteľnosti“).

Kataster okrem toho slúži aj ako **informačný systém**, najmä na ochranu práv

k nehnuteľnostiam, na daňové účely a poplatkové účely, na oceňovanie nehnuteľností, najmä pozemkov, na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu, na tvorbu a ochranu životného prostredia, na ochranu nerastného bohatstva, na ochranu národných kultúrnych pamiatok a ostatných kultúrnych pamiatok, ako aj chránených území a prírodných útvarov a na budovanie ďalších informačných systémov o nehnuteľnostiach. Základnú právnu úpravu katastra nehnuteľností tvorí **zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)** a **vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra**

Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva katastrálny zákon.

Práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú (i) vkladom, (ii) záznamom a (iii) poznámkou. Každý z uvedených zápisov možno vykonať po splnení určitých podmienok, pričom s každým druhom zápisu sa spájajú **odlišné právne účinky**.

Vklad do katastra nehnuteľností

Vklad do katastra nehnuteľností (ďalej len „vklad“) je úkon okresného úradu, s ktorým sú spojené **právotvorné účinky**, teda vkladom vzniká, mení sa alebo zaniká právo k nehnuteľnostiam. Vklad sa vykoná na základe právoplatného rozhodnutia okresného úradu o jeho povolení. Povoleniu predchádza konanie, na ktoré sa vzťahuje **zákon č. 71/1967 Zb.** o správnom konaní (správny poriadok), ak katastrálny zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

Konanie o povolení vkladu sa začína **vždy na návrh účastníka konania**. Účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti. Pred podaním návrhu na vklad môžu účastníci konania podať **oznámenie o zamýšľanom návrhu na vklad v elektronickej podobe** na tlačive, ktoré je zverejnené na internetovej stránke Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“). Oznámenie sa zašle elektronicke na príslušný okresný úrad. Ak **do 90 dní** od doručenia oznámenia účastníka konania nepoda návrh na vklad, oznámenie okresný úrad vymaže z evidencie.

Návrh na vklad

Návrh na vklad sa musí **podat' písomne** a musí obsahovať (1) meno, priezvisko a miesto trvalého pobytu, ak ide o účastníka konania fyzickú osobu, alebo obchodné meno, názov a sídlo, ak ide o účastníka konania právnickú osobu, (2) označenie okresného úradu, ktorému je návrh adresovaný a (3) označenie právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti. Právnym úkonom môže byť napríklad kúpna zmluva, zámenná zmluva alebo darovacia zmluva. Návrh na vklad musí obsahovať tiež **ustanovené prílohy**.

K návrhu na vklad musí byť priložená (1) zmluva, na ktorej základe má byť zapísané právo k nehnuteľnosti do katastra, a to v dvoch vyhotoveniach, (2) verejná listina alebo iná listina, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, ak toto právo k nehnuteľnosti nie je vpísané na liste vlastníctva, (3) identifikácia parciel, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je vpísané na liste vlastníctva, (4) geometrický plán, ak sa pozemok rozdeľuje alebo zlučuje alebo pri zriadení vecného bremena k pozemku, (5) dohoda o splnomocnení, ak je účastník konania zastúpený splnomocnencom, pričom podpis na splnomocnení musí byť osvedčený podľa ustanovenia § 42 ods. 3 katastrálneho zákona, ak uvedené ustanovenie vyžaduje osvedčenie a (6) oznámenie o zamýšľanom návrhu na vklad v papierovej podobe.

Pri podaní návrhu na vklad je okresný úrad povinný na návrh na vklad vyznačiť dátum, hodinu a minútu doručenia návrhu na vklad.

O návrhu na vklad je okresný úrad povinný **rozhodnúť do 30 dní** odo dňa doručenia návrhu na vklad. Ak zmluva o prevode nehnuteľnosti bola vyhotovená vo forme notárskej zápisnice alebo bola autorizovaná advokátom, nie je v rozpore s katastrálnym operátom a sú splnené procesné podmienky na povolenie vkladu, okresný úrad rozhodne o návrhu na povolenie vkladu **do 20 dní**. Okresný úrad môže **rozhodnúť urýchlene do 15 dní**, a to na základe žiadosti o urýchlené konanie o návrhu na vklad. Ak sú podmienky na vklad splnené, okresný úrad vklad rozhodnutím povolí, inak návrh zamietne. Rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania rozhodnutia, proti takému rozhodnutiu nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania. Okresný úrad zašle rovnopis rozhodnutia o povolení vkladu účastníkom konania **do 15 dní** odo dňa rozhodnutia.

Rozhodnutie o povolení vkladu má konštitutívne právne účinky. Právne účinky vznikajú právoplatnosťou takéhoto rozhodnutia. Výnimku tvorí **vklad pri prevode majetku štátu** na iné osoby podľa

Rozhodnutie o návrhu

osobitného predpisu, pri ktorom právne účinky vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia o jeho povolení **ku dňu určenému v návrhu na vklad**, pričom návrh na vklad sa musí podať najneskôr v deň, ktorý je určený v návrhu ako deň vzniku vlastníctva. Ďalšou výnimkou je **zmluva o prevode bytu a nebytového priestoru do vlastníctva nájomcu** podľa osobitného predpisu, pri ktorej vznikajú právne účinky na základe právoplatného rozhodnutia o jeho povolení **ku dňu doručenia návrhu na vklad**.

Ak okresný úrad návrh zamietne, doručí **rozhodnutie o zamietnutí vkladu** všetkým účastníkom konania. Proti uvedenému rozhodnutiu je možné podať odvolanie na okresnom úrade, ktorý rozhodnutie vydal **do 30 dní** odo dňa jeho doručenia. Ak okresný úrad podanému odvolaniu nevyhoví v celom rozsahu, **o odvolaní rozhodne súd**.

Prerušenie konania Okrem meritórneho rozhodnutia môžu byť v konaní o návrhu na vklad vydané aj **procesné rozhodnutia**, a to rozhodnutie o prerušení konania a rozhodnutie o zastavení konania. Rozhodnutím o **prerušení konania** sa konanie pre určitú prekážku prerušuje. Konanie o návrhu na vklad sa preruší, ak (1) sa začalo konanie o predbežnej otázke, (2) nebol zaplatený správny poplatok, (3) bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote predložil verejnú listinu alebo inú listinu, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, alebo aby odstránil nedostatky návrhu, prípadne jeho príloh, (4) to zhodne navrhli všetci účastníci konania, a to najdlhšie na 60 dní, (5) bolo účastníkovi predbežným opatrením nariadené, aby nenakladal s určitou nehnuteľnosťou, **alebo** (6) právo nakladať s nehnuteľnosťou je obmedzené podľa osobitného predpisu.

Zastavenie konania Okresný úrad môže vydať aj **rozhodnutie o zastavení konania**. Oproti rozhodnutiu o prerušení konania sa rozhodnutím o zastavení konania konečným spôsobom ukončuje konanie vo veci návrhu na vklad. Konanie o návrhu na vklad sa zastaví, ak (1) návrh nepodal účastník konania, (2) účastník konania odstúpil od zmluvy pred vydaním rozhodnutia o návrhu na vklad, (3) už bol vo veci za-

mietnutý návrh na vklad z dôvodu uvedeného v ustanovení § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, (4) účastník konania vzal návrh späť a ostatní účastníci konania s tým súhlasili, (5) v určenej lehote nebol zaplatený správny poplatok, (6) účastník konania v určenej lehote neodstránil nedostatky návrhu na vklad, prípadne jeho príloh, **alebo** (7) vo veci koná iný príslušný okresný úrad.

Záznam do katastra nehnuteľností (ďalej len „záznam“) nemá na rozdiel od vkladu právotvorný charakter, ale **má len evidenčnú povahu**. Na konanie o zázname sa nevzťahuje správny poriadok.

Záznamom sa do katastra zapisujú práva k nehnuteľnostiam (1) ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, (2) ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli rozhodnutím štátneho orgánu, (3) ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli príklpom licitátora na verejnej dražbe, (4) ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli vydržaním, (5) ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli prírastkom a spravovaním, (6) vyplývajúce z nájomných zmlúv a (7) vyplývajúce zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku. Záznamom sa zapisuje aj **zmena poradia záložných práv** z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie.

Okresný úrad vykoná záznam **bez návrhu, alebo na návrh vlastníka alebo inej oprávnenej osoby**. Návrh musí byť podaný písomne a musí obsahovať (1) meno (obchodný názov) a miesto trvalého pobytu (sídlo) navrhovateľa, (2) názov okresného úradu, ktorému je návrh adresovaný, (3) verejnú listinu alebo inú listinu, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti a (4) označenie príloh.

Na vykonanie záznamu na návrh sú spôsobilé najmä (1) osvedčenie notára, (2) návrh, ktorého prílohou je právoplatný rozsudok o rozvode manželstva alebo rozsudok o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo ich overená kópia, ktorí do troch rokov po právoplatnosti uvedených rozsudkov neuzavreli dohodu o vyporiadaní bez-

Záznam do katastra nehnuteľností

podielového spoluvlastníctva alebo ak v tejto lehote nepodali na súd návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, (3) návrh, ak ide o práva k cudzím veciam, (4) návrh, ktorého prílohou je doklad viažuci sa k vzniku, zmene alebo zániku práva prináležiacemu osobe; ak ide o vecné právo, ktoré sa viaže na osobu, (5) návrh, ktorého prílohou je písomné oznámenie o uplynutí času, ak ide o zánik záložného práva uplynutím času, (6) rozsudok súdu, ak vecné bremeno zanikne z dôvodu, že vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, (7) listina preukazujúca správu majetku štátu, (8) vyhlásenie manželov s ich osvedčenými podpismi, že nehnuteľnosť nadobudnutá počas trvania manželstva je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, a sobášny list, ak je ako stavebník alebo vlastník evidovaný len jeden z manželov, (9) rozhodnutie o určení, zmene alebo zrušení súpisného čísla stavby a (10) rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodársky účel alebo rozhodnutie o vyňatí lesných pozemkov.

Ak okresný úrad vykoná záznam, oznámi osobám, ktorých právo k nehnuteľnosti bolo zápisom dotknuté, že vykonal zápis do katastra záznamom, a to **do 15 dní** odo dňa zápisu práva do katastra.

Posledným druhom zápisu je **poznámka**. Poznámka má takzvaný **prenotačný charakter**. Nespájajú sa s ňou právne účinky, ani sa na konanie o zápise poznámky nevzťahuje správny poriadok. Poznámkou sa **zapisujú skutočnosti, ktoré obmedzujú** oprávnenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, alebo informuje o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti.

Poznáme dva druhy poznámok. Prvým je poznámka, ktorá sa vyznačuje **v záujme ďalšieho nakladania s nehnuteľnosťou**. Ide o poznámku o (1) začatí konania o súdnom výkone rozhodnutia predajom nehnuteľnosti, (2) začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti, (3) vyhlásení konkurzu proti vlastníkovi nehnuteľnosti, (4) začatí vyvlastňovacieho konania a (5) predbežnom opatrení, ktorým sa zakazuje nakladať s nehnuteľnosťou. Uvedené poznámky okresný úrad zapíše do katastra na základe oznámenia súdu alebo iného štátneho orgánu, alebo na návrh iného oprávneného podľa osobitných predpisov. Druhým druhom poznámky je poznámka o tom, že **hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola spochybnená**. Ide o prípady, ak niekto tvrdí, že má právo k nehnuteľnosti, ale svoje právo nevie hodnoverne preukázať. Ak sa po zápise poznámky preukáže, že pominuli dôvody jej zápisu, Okresný úrad poznámku zruší bez návrhu alebo na návrh toho, kto podal návrh na jej zápis.

Poznámka

POSKYTNUTIE POLICAJNEJ OCHRANY

V určitých situáciách si osoby nevedia sami zabezpečiť ochranu svojho života a zdravia a je potrebné, aby ich ochranu zabezpečil štát. Právnym predpisom, ktorý upravuje poskytnutie policajnej ochrany je **zákon č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore** (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“).

Predovšetkým je potrebné uviesť, že poskytnutie policajnej ochrany je úzko viazané na dôvod jej poskytnutia. Podľa **dôvodu poskytnutia** je možné poskytnutie policajnej ochrany rozdeliť do nasledovných okruhov: (1) poskytnutie policajnej ochrany zákonom určeným

osobám alebo osobám určeným vládou, (2) poskytnutie policajnej ochrany ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi, (3) poskytnutie policajnej ochrany osobám povereným výkonom rozhodnutia súdu, alebo iného orgánu verejnej moci a (4) poskytnutie policajnej ochrany osobe ohrozenej osobou vykázanou zo spoločného obydlija. Jednotlivé okruhy si uvedieme bližšie.

Prvým z okruhov osôb sú **osoby určené zákonom alebo vládou**. Zákon o Policajnom zbore v **ustanovení § 2 ods. 1 písm. f)** určuje okruh osôb, ktorým štát povinne zaistuje osobnú bezpečnosť.

Osoby určené zákonom alebo vládou

Ide o prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, predsedu vlády Slovenskej republiky, predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ministra vnútra Slovenskej republiky a ďalšie osoby určené zákonom alebo vládou Slovenskej republiky. Medzi osoby určené zákonom patrí za splnenia určitých zákonom určených podmienok napríklad aj sudca a prokurátor. Vláda Slovenskej republiky môže určiť aj ďalšie osoby, ktoré majú nárok na zaistenie osobnej bezpečnosti.

Ohrozený svedok a chránený svedok

Druhým okruhom osôb sú **ohrozený svedok a chránený svedok**. Poskytnutie policajnej ochrany ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi je upravené **zákonom č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka**. Uvedený zákon upravuje podmienky a postup pri poskytovaní ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi, chránenému svedkovi a ich blízkym osobám, ktorým v súvislosti so svedeckou výpoveďou alebo poskytnutím dôkazu vzniká nebezpečenstvo ohrozenia života alebo zdravia zo strany osôb páchajúcich zločiny, za ktoré hrozí páchateľovi podľa Trestného zákona trest odňatia slobody na doživotie alebo zločiny, ak boli spáchané organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou. Policajná ochrana sa podľa uvedeného zákona poskytuje len vtedy, ak nie je možné bezpečnosť ohrozených osôb zabezpečiť iným spôsobom.

Ohrozený svedok je osoba, ktorá v trestnom konaní vypovedala ako svedok a výpoveďou, prípadne ďalšími skutočnosťami poskytne dôkaz o páchateľovi alebo o okolnostiach zločinov, uvedených v **ustanovení § 1 ods. 1** zákona o ochrane svedka a v súvislosti so svedeckou výpoveďou a poskytnutím údajov o svojej osobe je tu **dôvodná obava** z ohrozenia života alebo zdravia, ak bol útvaru Policajného zboru doručený písomný návrh na jej zaradenie do programu ochrany svedka (ďalej len „návrh na ochranu“), a ak to okolnosti vyžadujú, aj samostatný písomný návrh na vykonávanie neodkladných opatrení (ďalej len „návrh na opatrenia“). **Chránený svedok** je osoba zaradená do programu ochrany svedka (ďalej len „program ochrany“).

Návrh na ochranu, a ak to okolnosti vyžadujú, aj návrh na opatrenia, vypracuje a útvaru Policajného zboru doručí **(1)** v prípravnom konaní prokurátor alebo vyšetrovateľ s písomným súhlasom prokurátora a **(2)** v konaní pred súdom predseda senátu (ďalej len „sudca“). Z uvedeného je zrejmé, že návrh na ochranu alebo návrh na opatrenie nedáva samotný svedok, ale vyšetrovateľ, prokurátor alebo sudca. Svedok môže uvedené osoby požiadať o podanie návrhu, avšak je len na posúdení uvedených osôb, či návrh podajú.

O návrhu na ochranu, návrhu na opatrenia a návrhu na odstúpenie od pravidiel vykonávania programu ochrany rozhoduje **komisia**, a ak vec neznesie odklad, o návrhu na opatrenia rozhoduje **predseda komisie** a v jeho neprítomnosti jeho **náhradník**. Komisia sa skladá z predsedu a zo štyroch členov. Predsedu komisie, jedného člena a ich náhradníkov vymenúva a odvoláva minister vnútra Slovenskej republiky z príslušníkov Policajného zboru. Dvoch členov komisie a ich náhradníkov vymenúva a odvoláva minister spravodlivosti Slovenskej republiky z podriadených zamestnancov, ktorí majú prax v oblasti súdnictva a väzenstva, a jedného člena a jeho náhradníka vymenúva a odvoláva generálny prokurátor Slovenskej republiky z prokurátorov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Podrobnosti o činnosti komisie ustanovuje rokovací poriadok, ktorý vydáva minister vnútra Slovenskej republiky po dohode s ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky a generálnym prokurátorom Slovenskej republiky.

Ďalším z okruhu poskytovania policajnej ochrany je jej poskytovanie **osobám povereným výkonom rozhodnutia** súdu, alebo iného orgánu verejnej moci. Poskytovanie policajnej ochrany uvedeným osobám upravuje **ustanovenie § 73 ods. 1) a ods. 2)** zákona o Policajnom zbore.

Poskytovanie ochrany uvedeným osobám je podmienené tým, že tieto osoby z dôvodu ohrozenia života alebo zdravia nemôžu výkon rozhodnutia uskutočniť.

Osoby poverené výkonom rozhodnutia

O poskytnutie ochrany musí písomne požiadať príslušný orgán, správca konkurznej podstaty, predbežný správca alebo súdny exekútor. Na rozdiel od poskytnutia ochrany určeným osobám alebo svedkom ide o poskytnutie ochrany **len pri výkone verejnej moci**. O predmetný druh ochrany je možné požiadať, ak (1) výkon rozhodnutia bol zmarený, alebo (2) z konania alebo charakteru osoby povinného vyplýva odôvodnený záver, že môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia osoby poverenej výkonom rozhodnutia.

Osoby ohrozené osobou vykázanou zo spoločného obydlija

Posledný okruh tvoria osoby, ktoré sú **ohrozené osobou vykázanou zo spoločného obydlija** podľa **ustanovenia § 27a** zákona o Policajnom zbore. Uvedené ustanovenie zakotvuje oprávnenie policajta vykázať z bytu alebo domu alebo iného priestoru spoločne obývaného s ohrozenou osobou a aj z jeho bezprostredného okolia osobu, u ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby, najmä vzhľadom na predchádzajúce takéto útoky.

Vykázanie policajta **oznámi vykázanú osobu ústne**, o čom **vydá potvrdenie**, ktoré odovzdá vykázanú osobu a ohrozenú osobu. Na požiadanie ohrozenej osoby útvar Policajného zboru zabezpečuje **kontrolu dodržiavania obmedzenia** uloženého predbežným opatrením súdu na ochranu osôb ohrozených násilím podľa **ustanovenia § 76 ods. 1 písm. g)** Občianskeho súdneho poriadku. V uvedenom prípade nejde o klasickú ochranu osoby 24 hodín, ale o vykonávanie kontroly dodržiavania obmedzenia uloženého predbežným opatrením súdu.

V súvislosti s poskytovaním policajnej ochrany je potrebné uviesť, že policajná ochrana sa poskytuje len po riadnom zdôvodnení. Zabezpečenie 24 hodinovej policajnej ochrany je finančne aj organizačne náročné a preto nie je možné jej poskytovanie komukoľvek. Policajnú ochranu poskytuje Policajný zbor ohrozenej osobe len v prípade vyčerpania ostatných možností zabezpečenia ochrany zdravia a života či už samotnou osobou, alebo prostredníctvom opatrenia, ktoré pripúšťa právo.

ZMIER A MIMOSÚDNA DOHODA

Mimosúdna dohoda a zmier sú najčastejšie spôsoby, akými sa súdny spor medzi účastníkmi **môže ukončiť zmierlivo**, čím sa účastníci konania odbremení od často zdĺhavých súdnych sporov s vopred nejasným výsledkom.

V praxi ide o uzatvorenie (i) dohody o mimosúdnom urovnaní sporu **spojené so späťvzatím žaloby**, alebo (ii) môže ísť aj o uzatvorenie súdneho zmieru. Je potrebné dodať, že uzatvoreniu súdneho zmieru môže ale nemusí predchádzať uzatvorenie mimosúdnej dohody o urovnaní.

Nejde však o rovnaké spôsoby, **oba majú svoje špecifiká**. Je potrebné pripomenúť, že mimosúdnu dohodu o urovnaní a zmier **v žiadnom prípade nemožno stotožňovať s alternatívnym riešením sporov prostredníctvom mediácie**.

Dohoda o urovnaní, resp. mimosúdna dohoda je upravená v **ust. § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka**. Dohodou o urovnaní môžu účastníci upraviť práva medzi nimi sporné alebo pochybné. Dohoda, ktorou majú byť medzi účastníkmi upravené všetky práva, sa však netýka práv, na ktoré účastník nemohol pomýšľať.

Mimosúdna dohoda je vlastne **vzájomná dohoda, ktorou účastníci konania riešia obojstrannú spornosť alebo pochybnosť** vzťahujúcu sa na predmet konania, teda ich záväzok spôsobom, že vzájomné práva a povinnosti upraví a nahradia novými. Doterajší sporný záväzok tak zaniká a **je nahradený novým záväzkom, ktorý vyplýva z urovnania** prostredníctvom mimosúdnej dohody. Ide o nahradenie pôvodného záväzku záväzkom novým.

Dohoda o urovnaní

V zásade platí, že mimosúdna dohoda musí byť uzatvorená **v písomnej podobe** v prípade ak bol aj doterajší sporný záväzok zriadený písomnou formou. Z praxe je však zrejmé, že mimosúdne dohody sú uzatvárané v písomnej podobe.

Ak strany záväzkového právneho vzťahu, v podstate ide o účastníkov konania, prehlásia v mimosúdnej dohode, že urovnaním medzi sebou upravili všetky vzájomné práva, účinky tohto urovnania sa vzťahujú len na tie práva a povinnosti, ktoré sú obsahom ich právneho vzťahu, z ktorého vznikla medzi nimi spornosť alebo pochybnosť. Nevzťahujú sa na ďalšie a iné právne vzťahy účastníkov konania, ibaže by z mimosúdnej dohody vyplývalo niečo iné.

K mimosúdnej dohode môže dôjsť aj pred začatím konania vo veci samej alebo môže k nej dôjsť aj už v procese prebiehajúceho konania.

Pokiaľ pred prvým pojednávaním vo veci samej sudca vyzve účastníkov konania, či došlo alebo nedošlo k posunu v spornom právnom vzťahu a účastníci konania, prípadne jednej z nich prehlásia, že existuje záujem na mimosúdnom urovaní sporu, **prvé pojednávanie vo veci samej sudca ani neotvorí a účastníkov konania vyzve, aby sa v súdom stanovenej lehote pokúsili o urovanie sporu.** Ak k urovnaniu sporu nedôjde, súdne konanie bude pokračovať.

Mimosúdnu dohodu je vhodné zvážiť v každom prípade individuálne, je zrejmé, že výsledok mimosúdnej dohody je **kompromisom pre obe sporové strany.** Preto je vhodné zvážiť do akej miery je obsah mimosúdnej dohody pre jednu alebo druhú stranu výhodný, čo možno očakávať, ak by súdne konanie pokračovalo, aký je predpoklad výsledku súdneho sporu, jeho dĺžka a podobne.

Ako už bolo uvádzané, náležitosti mimosúdnej dohody nie sú stanovené zákonom. Ak bol však doterajší záväzok zriadený písomnou formou alebo ak sa dohoda týka premlčaného záväzku, musí sa dohoda o urovaní uzavrieť písomne.

Mimosúdna dohoda je výsledkom rokovania účastníkov konania, spravidla za účasti ich právnych zástupcov. Jej obsahom môže byť napríklad aj vzdanie sa nárokov na náhradu trov konania a právneho zastúpenia, ale samozrejme existuje aj možnosť, že jedna alebo druhá strana sa zaviazá uhradiť časť trov konania, a podobne.

Ako budú vysporiadané sporné nároky vrátane trov konania, závisí od dohody účastníkov konania.

Postup po mimosúdnom urovaní sporu bude taký, že po podpise dohody o urovaní **požiada** žalobca písomným podaním spolu s pripojenou mimosúdnou dohodou, vo veci príslušný **konajúci súd o zastavenie súdneho konania.** Súd podanie preskúma a v zásade rozhodne uznesením o zastavení súdneho konania a uvedie, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko podľa § 146 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku totiž žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Preto, ako bolo uvedené vyššie, je vhodné v rámci obsahu mimosúdnej dohody vysporiadať aj otázku trov konania a právneho zastúpenia.

Mimosúdna dohoda o urovaní nie je exekučným titulom, v prípade neplnenia obsahu dohody urovaní je potrebné opäť sa obrátiť na súd a žalobou sa domáhať vydania rozsudku o splnenie povinnosti.

Zmier sa od mimosúdnej dohody o urovaní líši. **Súdny zmier je upravený v Občianskom súdnom poriadku v ust. § 99.** Ak to povaha vecí pripúšťa, môžu účastníci skončiť konanie súdnym zmierom. O zmier sa má súd vždy pokúsiť, k tomu vždy smerujú aj úvodné otázky sudcu pre začatím pojednávania.

Ak to umožňujú okolnosti prejednávanej veci, môže súd pred prvým pojednávaním a počas konania účastníkov vyzvať, aby sa o zmier pokúsili mediáciou a zúčastnili sa na informatívnom stretnutí u mediátora zapísaného v registri mediátorov. Takúto výzvu často

Súdny zmier

súd zasiela stranám písomne, aby sa mu vyjadrili do termínu pojednávania. Súd rozhodne o tom, či zmier schvaľuje. Neschváli ho, ak je v rozpore s právnymi predpismi. V takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia o neschválení súdneho zmiernu pokračuje v konaní.

Ak ide o dohodu o mediácii, rozhodne súd prednostne o tom, či dohodu o mediácii ako súdny zmier schvaľuje. **Schválený zmier má účinky právoplatného rozsudku.** Rozsudkom však môže súd zrušiť uznesenie o schválení zmiernu, ak je zmier podľa hmotného práva neplatný. Takýto návrh možno podať do troch rokov od právoplatnosti uznesenia o schválení zmiernu.

Je zrejmé, že mimosúdna dohoda o urovnaní nikdy nemá charakter právoplatného rozsudku, ide o jeden z najhlavnejších rozdielov medzi dohodou o urovnaní a súdnym zmierom.

Ako vyplýva zo znenia ust. § 99 ods. 1, zmier podľa Občianskeho súdneho poriadku má povahu dvojstranného dispozitívneho úkonu účastníkov konania, ktorým si upravujú svoje práva a povinnosti. **Ak je navrhovaný zmier v súlade s právnymi predpismi, súd ho v zásade vždy schvaľi.**

Vzhľadom na dispozitívny charakter tohto úkonu, podanie návrhu na zrušenie uznesenia o schválení zmiernu v zmysle § 99 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku je výlučne procesným právom toho účastníka, ktorý zmier uzavrel.

Proti uzneseniu o schválení zmiernu nie je prípustné odvolanie. Spomínaný návrh na zrušenie uznesenia o schválení zmiernu možno ponímať ako mimoriadny opravný prostriedok a jeho účelom je dosiahnuť zrušenie právoplatného súdneho rozhodnutia a je ďalším prostriedkom procesnej ochrany účastníka pôvodného konania.

Ak je rozsudkom rozhodnuté, že uznesenie o schválení zmiernu sa zrušuje, stráca zároveň aj účinnosť. Súd môže zrušiť uznesenie o schválení zmiernu len vtedy, ak je zmier v rozpore s hmotným právom.

Po zrušení uznesenia o schválení zmiernu sa sporová vec vracia do štádia, v akom bola pred schválením zmiernu a konajúci súd pokračuje v pôvodnom konaní s pôvodnými účastníkmi konania.

Štandardne býva súčasťou zmiernu aj dohoda o náhrade trov konania. Ak konanie skončia účastníci schválením súdneho zmiernu **pred začatím pojednávania vo veci samej, vráti sa im súdny poplatok krátený o 10 percent**, tak, ako upravuje ust. § 11 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch. Ak konanie skončia účastníci schválením súdneho zmiernu až **po začatí pojednávania vo veci samej, vráti sa im súdny poplatok krátený o 50 percent** tak, ako upravuje ust. § 11 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch.

Najhlavnejším rozdielom medzi mimosúdnou dohodou o urovnaní a súdnym zmierom je, že schválený zmier s účinkami právoplatného rozsudku je v zmysle § 41 ods. 2 Exekučného poriadku sám osebe exekučným titulom.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – NÁVRH ZÁKONA O PODPORE NAJMENEJ ROZVINUTÝCH OKRESOV

Dňa 28. augusta 2015 bol do Národnej rady SR doručený vládny **návrh zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov** a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh nového zákona upravuje podmienky, systém a formy poskytovania podpory najmenej rozvinutým okresom.

Najmenej rozvinutý okres

Najmenej rozvinutým okresom je podľa ust. § 2 ods. 1 okres, v ktorom **miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie**, ktorú vykazuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny bola v období za aspoň deväť štvrtrokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich štvrtrokov **vyššia ako 1,9-násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti** v Slovenskej republike za rovnaké obdobie.

Najmenej rozvinutému okresu sa má poskytnúť podpora v súlade s novým zákonom. Prijímateľom podpory v najmenej rozvinutom okrese budú **obce** nachádzajúce sa v najmenej rozvinutom okrese a ďalšie subjekty územnej spolupráce, napríklad **regionálna rozvojová agentúra, slovenská časť euro-regiónu, európske zoskupenie územnej spolupráce, občianske združenie, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby a vyšší územný celok**, v súlade s Akčným plánom rozvoja najmenej rozvinutého okresu (ďalej len „akčný plán“).

Okres sa bude považovať za najmenej rozvinutý až do ukončenia plnenia akčného plánu.

Pôsobnosť

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo dopravy“) bude **zabezpečovať vypracovávanie akčného plánu a vyhodnocovať jeho plnenie**. Ostatné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy budú spolu-

pracovať s ministerstvom dopravy pri vykonávaní úloh pre ne vyplývajúcich z nového zákona. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny poskytne najmä informácie o tom, ktoré okresy spĺňajú podmienku na poskytnutie podpory.

Akčný plán je vládou Slovenskej republiky **schválený záväzný dokument** zameraný na odstraňovanie zaostávania najmenej rozvinutého okresu, ktorý vychádza zo základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja, ďalších dokumentov a odporúčaní Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu.

Akčný plán

Akčný plán obsahuje (i) analýzu nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu, (ii) zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu, (iii) návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu, (iv) časový harmonogram, (v) spôsoby a zdroje financovania, (vi) monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku. Akčný plán zároveň má integrovať už existujúce rezortné programy, prierezové programy a má navrhovať odstraňovanie prekážok pre ich využívanie.

Akčný plán má obsahovať odporúčania pre Monitorovacie výbory operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie vo vzťahu k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy.

Akčný plán musí byť prispôbený identifikovaným potrebám konkrétneho okresu. Musí byť pripravený efektívne, v spolupráci partnerov, ktorí ho majú vykonávať, a má do maximálnej miery využívať existujúce programy a projekty, vrátane financovania z európskych fondov. Akčný plán vypracovaný na obdobie piatich rokov predkladá ministerstvo dopravy na schválenie vláde SR.

Rada pre rozvoj z najmenej rozvinutého okresu je v zmysle ust. § 5 odborným

Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu	poradným orgánom ministra dopravy. Tvoria ju zástupcovia ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a subjektov územnej spolupráce z najmenej rozvinutého okresu, pričom sa predpokladá paritné zastúpenie. Rada je zložením členov špecifická pre každý najmenej rozvinutý okres tak, aby odrážala jeho rozvojové potreby, bola dostatočne reprezentatívna, pričom si zachovala svoju akčnosť a efektívnosť. Rada predkladá odporúčania, návrhy opatrení a stanoviská k Návrhu akčného plánu už počas vypracovania návrhu akčného plánu. Ďalej vypracováva stanoviská k spôsobu a rozsahu plnenia akčného plánu, posudzuje rezortné programy a podpory predložené členmi rady. Podrobnosti o rade upraví štatút.	Ak k 15. decembru 2015 spĺňa okres podmienku podľa § 2 ods. 1, ministerstvo práce je povinné zaslať písomné oznámenie o splnení tejto podmienky do 31. decembra 2015. Lehota na predloženie návrhu akčného plánu je v tomto prípade deväť mesiacov.	Prechodné ustanovenie
Technická podpora a regionálny príspevok	Po novom, v zmysle ust. § 7 a § 8 bude pre realizáciu akčného plánu možné okrem existujúcich programov a projektov rezortov (t. j. programy a podpory poskytované ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy formou dotácií, grantov a finančných príspevkov) využiť ako doplnkový, flexibilný zdroj financovania k existujúcim zdrojom aj tzv. technickú podporu a regionálny príspevok. Technická podpora sa má použiť všade tam, kde je potrebné zvýšiť kapacitu samosprávy či ostatných subjektov územnej spolupráce, poskytovať kvalitnejšie služby miestnym obyvateľom a malým a stredným podnikateľom, alebo kde je potrebné zabezpečiť rýchly prenos know-how (napr. formou školení pre lepšie využívanie európskych fondov v oblasti pôdohospodárstva a cestovného ruchu a pod.). Regionálny príspevok, ako doplnkový zdroj, má byť finančný príspevok poskytovaný ministerstvom dopravy zo štátneho rozpočtu a má sa poskytovať na účel a vo výške, ktorý bude definovaný v akčnom pláne. Ministerstvo dopravy, prostredníctvom ktorého sa tento príspevok bude poskytovať, musí zabezpečiť, aby podmienky jeho použitia boli uvedené v zmluve. V prípade ak Národná rada SR návrh nového zákona schváli, mal by nadobudnúť účinnosť odo dňa 15. decembra 2015.	Sprievodne s prijatím nového zákona je plánovaná taktiež novelizácia zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci, konkrétne v súvislosti so situáciou, ak investičný zámer bude realizovaný v okrese, ktorý je najmenej rozvinutým okresom. Pre investičné zábery realizované v najmenej rozvinutých okresoch sa upravujú všeobecné podmienky na poskytnutie investičnej pomoci v priemyselnej výrobe, a to tak, že sa (i) znižuje minimálna výška investície do dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku na sumu 200.000 Eur, pričom najmenej 50 % musí byť krytých vlastným imanom právnickej osoby alebo majetkom fyzickej osoby - podnikateľa, (ii) hodnota investície na obstaranie nových výrobných a technologických zariadení, ktoré sú určené na výrobné účely sa znižuje na 30 % z celkovej hodnoty obstaraného dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, (iii) a realizácia investičného zámeru musí viesť k vytvoreniu najmenej desiatich nových pracovných miest. Na určenie, či okres patrí do kategórie najmenej rozvinutých okresov, budú rozhodné údaje k prvému dňu kalendárneho roka, v ktorom bol podaný investičný zámer. Pre investičné zábery realizované v najmenej rozvinutých okresoch sa upravujú všeobecné podmienky na poskytnutie investičnej pomoci v cestovnom ruchu, a to tak, že sa (i) znižuje minimálna výška investície do dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku na sumu 200.000 Eur, z toho najmenej 100.000 Eur musí byť krytých vlastným imanom právnickej osoby alebo majetkom fyzickej osoby - podnikateľa a (ii) realizácia investičného zámeru musí viesť k vytvoreniu najmenej piatich nových pracovných miest a (iii) všeobecne sa zmiernujú podmienky na investície do oblasti ces-	Súvisiaca novelizácia

tovného ruchu. Na určenie, či okres patrí do kategórie najmenej rozvinutých okresov, sú rozhodné údaje k prvému

dňu kalendárneho roka, v ktorom bol podaný investičný zámer.

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-361 30 21
Fax: N/A
Skype: ulckyyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Martina Tábyho: taby@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2015